

Sammanfattning

PROJECT 2025

En ultrakonservativ färdplan för att avveckla amerikanskt bistånd och slakta jämställdhets- och SRHR-arbetet globalt.

Detta dokument sammanfattar Malayah Harpers rapport "Global Impacts of Project 2025. How the blueprint for the next Republican administration may impact US foreign and development policy on SRHR and gender equality", beställd av Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU).

September 2024.

BAKGRUND: RFSU:S STUDIE OM PROJECT 2025

Media i Sverige och Europa fokuserar alltmer på det kommande valet i USA i november. Detta inkluderar bevakning av [Project 2025](#), en ultrakonservativ och högerkristen färdplan som syftar till att radikalt omforma den amerikanska statsapparaten och som föreslår en fullständig förändring av amerikansk utrikes- och biståndspolitik. Den är framtaget av [The Heritage Foundation](#), en amerikansk tankesmedja vars styrelse består av kristna höger-nationalister och ultrakonservativa personer och organisationer med stort inflytande i den konservativa rörelsen i USA.

Konsekvenserna av Project 2025 inom USAs gränser har uppmärksammats en tid, medan de internationella effekterna har ägnats betydligt mindre uppmärksamhet. USA är en stark röst i FN och världens största biståndsgivare. USA är också det land som ger mest stöd till global hälsa. En stor del av USA:s globala hälsofinansiering går, i sin tur, till initiativ och multilaterala organisationer som bidrar till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Detta vill Project 2025 sätta stopp för.

För att förstå vilka konsekvenser Project 2025 skulle få för USA:s och Europas bistånds- och utrikespolitik har RFSU beställt en studie. Resultatet är rapporten [Global Impacts of Project 2025. How the blueprint for the next Republican administration may impact US foreign and development policy on SRHR and gender equality](#). Studien fokuserar på den förödande inverkan som projektet skulle ha på det multilaterala systemet, global hälsa, jämställdhet, SRHR och hbtqi-personers rättigheter.

VAD ÄR PROJECT 2025?

Project 2025 är indelat i fyra "pelare". Den mest uppmärksammade delen är "Pelare 1", en 920-sidig politisk färdplan som heter [Mandatet för ledarskap: Det konservativa löftet](#). Här beskrivs auktoritära planerna på att centralisera makten till presidenten, tillsätta politiskt partiska domstolar och avskaffa oberoende tjänstemän till förmån för politiskt tillsatta personer. Mandatet skrivs under 2 år och flera hundra personer har bidragit till dess innehåll.

DONALD TRUMP OCH PROJECT 2025

Donald Trump har tagit avstånd från Project 2025 och har sagt att han "inte har någon kännedom om projektet" och kallat vissa delar "extrema". Dessa påståenden är starkt ifrågasatta. [CNN rapporterar](#) att minst 140 personer som arbetat i Trumps administration direkt bidragit till Project 2025. Enligt [The Guardian](#) har 29 av de 36 talarna i projektets nyligen publicerade utbildningsvideor, har i någon roll arbetat för Donald Trump.

Vilka är förslagen för USA:s utrikespolitik och FN-systemet?

Project 2025 föreslår olika steg-för steg åtgärder inklusive att:

- Bryta ner det multilaterala systemet, bland annat genom att sluta finansiera och potentiellt helt dra sig ur FN.
- Kraftigt utvidga den internationella anti-abortpolitiken genom en massiv utvidgning av den s.k. Mexico City Policy (MCP).
- Göra en omfattande omstrukturering av USA:s biståndsorgan (USAID) och kraftigt minska budgeten till 2019 -års nivå.
- Ta bort allt språk om gender, abort, reproduktiv hälsa och rättigheter och allt som kopplar till "könsidentiteter" från USAIDs: material och program.
- Avskeda de 180 jämställdhetsrådgivarna på USAID.

Project 2025 föreslår en total förändring av USA:s utrikes- och utvecklingspolitik när det gäller jämställdhet, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), hbtqi-rättigheter, antirasism samt klimatarbete. Projektet har ett starkt fokus på anti-abort budskap och på den heteronormativa kärnfamiljen. I mandatet beskrivs hur man ska stoppa all tillgång till information om abort, allsidig sexualundervisning och akuta preventivmedel som dagen-efter-piller.

De globala konsekvenserna av de föreslagna förändringarna i amerikansk utrikes- och biståndspolitik sträcker sig långt bortom tillgång till abort och kommer att ha en betydande inverkan på tillgången till hälso- och jämställdhetsprogram.

Project 2025 förslag för USA:s nya roll i FN är så omfattande att de skulle påverka hela FN-systemet och dess medlemsländer, inklusive Sverige och EU. Projektet planerar att i grunden förändra den amerikanska diplomatin. USA ska använda sin röst för att driva agendor mot abort och hbtqi-rättigheter. FN-organisationer som inte rättar sig efter amerikanska policyer riskerar att bli helt utan finansiering. Detta är inte tomma hot: under den senaste Trumpadministrationen slutade man finansiera UNFPA, Världshälsoorganisationen (WHO) utsattes för betydande påtryckningar och USA drog sig ur FN:s råd för mänskliga rättigheter. Project 2025 går längre än så.

GLOBAL EXPANSION AV EN EXTREM ABORTPOLITIK

Project 2025 slår fast att anti-abort policyn Mexico City Policy (MCP), även känd som the Global Gag Rule (GGR). Sedan 1984 har MCP gällt allt amerikanskt bistånd till "familjeplanering" och implementerats av varje republikansk administration - och upphävts av varje demokratisk. Enligt den "ursprungliga" MCP får utländska, icke-statliga organisationer som får amerikanskt stöd inte använda dessa medel eller medel från andra givare för att utföra, ge rådgivning, hänvisa till eller förespråka säkra aborter. Det innebär också att andra givare, till exempel svenska Sida, inte kan stödja dessa organisationer att arbeta för säker abort. MCP begränsar kraftigt antalet lokala aktörer och deras möjligheter att agera, den bryter ner lokala organisationers infrastruktur och försvagar och tystar grupper i civilsamhället.

Donald Trump utvidgade 2017 MCP till att gälla allt hälsobistånd. Trumps MCP hade ändå en del undantag som gjorde att stora delar av amerikanskt bistånd inte reglerats av policyn. Till exempel gäller den inte för humanitärt bistånd. Project 2025 föreslår att MCP utvidgas och tillämpas på i princip allt amerikanskt bistånd. Den nya MCP skulle gälla tidigare undantagna multilaterala organ, humanitärt bistånd och gälla vid USA:s bilaterala avtal mellan regeringar. En tolkning är att mottagande länder skulle få amerikanskt stöd endast om de stödjer Genève Consensus Declaration (GCD), ett globalt manifest mot abort som togs fram 2020 under den första Trump-administrationen.

Den utvidgade MCP skulle alltså få långtgående konsekvenser, som inte "bara" berör hälsoservice och säker abort. Den tystar, försvagar och eliminerar lokala organisationer och kan komma att stoppa omfattande arbete av multilaterala organ inom en rad olika områden.

Vad står på spel? MCP enligt Project 2025 skulle omfatta:

- I princip allt amerikanskt bistånd, omkring 66 miljarder dollar årligen (2023). [Beräkningar visar](#) att en utökad MCP direkt skulle gälla 51 miljarder av dessa, eventuellt ännu mer.
- 30 miljarder dollar som USA årligen ger till multilaterala organ, vilka tidigare aldrig omfattats av MCP. Inklusiva Globala fonden för bekämpning av aids, tuberkulos och malaria (Globala Fonden) och Globala alliansen för vaccin och immunisering (GAVI).
- Allt humanitärt bistånd, omkring 16 miljarder dollar (2023). Omfattades tidigare inte av MCP.

SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

Om Project 2025 genomförs skulle det i grunden förändra amerikansk utrikes- och biståndspolitik med allvarliga konsekvenser för de fattigaste och mest utsatta människorna, i synnerhet grupper av kvinnor, flickor och hbtqi-personer. Projekt 2025 är ingen kortsiktig plan. Projektet reflekterar tankar som stora delar av de ultranationalistiska och högerkristna falangerna av den konservativa rörelsen står bakom.

RFSU uppmuntrar den svenska regeringen och likasinnade europeiska regeringar, givare, forskningsinstitut, allmänheter och civilsamhällen att läsa om Project 2025, förstå vad som står på spel och sprida ordet till andra.

RFSU:s rekommendationer till den svenska regeringen, EU och likasinnade regeringar:

1. Samordna er och ta fram en gemensam krisplan. Det finns ett akut behov av en starkare infrastruktur för samordning av analytiskt arbete, informationsdelning och konkreta åtgärder kring konsekvenserna av Project 2025. Gör Project 2025 till en utrikespolitisk topp-prioritering.
2. Inrätta en krisfond (eller bygg vidare på befintliga mekanismer). Detta är nödvändigt för att skydda och utveckla alla de organisationer, multilaterala organ och program som kan komma att förlora amerikansk finansiering. Var beredda på att fylla stora finansieringsluckor, även för humanitära insatser.
3. Samarbeta nära FN-organ och multilaterala hälsoorganisationer som UNFPA, Globala fonden, WHO och Gavi, och stötta dem i deras strategiska arbete mot de potentiella effekterna av Projekt 2025 och i deras försvar av de mänskliga rättigheterna.
4. Arbeta tillsammans med likasinnade regeringar i det globala syd och låt dem leda arbetet framåt för att motverka konsekvenserna av Project 2025. Säkerställa samtidigt att lokala röster får inflytande och står i främsta ledet när det gäller att utforma lagar, policyer och program påverkar deras samhällen.

Idéerna bakom Project 2025 är här för att stanna – men det går att förhindra att planen förverkligas fullt ut! RFSU uppmanar den svenska regeringen att ta på sig ledartröjan och följa rekommendationerna ovan. För att rädda liv och för att försvara allas rätt till sexuell och reproduktiv hälsa. Överallt och alltid.